

חג השבועות - יום הדין לתורה

ידוע מה שהיה אומר מרן הגרא"מ שך זצ"ל בשם דודו הגרא"ז מלצר בשם דרשות הר"ן שחג השבועות הוא יום הדין של התורה. ועפ"י פירש המשגיח דליקווד דברי חז"ל, הנה הגמרא במגילה (לא, ב) מביאה שעזרא תיקן להם לישראל שיהיו קוראים קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ר"ה, מ"ט כדי שתכלה שנה וקללותיה, ושואלת הגמ' בשלמא שבמשנה תורה קודם ר"ה, אבל שבתורת כהנים אטו עצרת ר"ה היא, ומתרתת הגמ' אין, עצרת נמי ר"ה היא דתתן ובעצרת על פירות האילן.

נשאלת השאלה ומה בכך, גם אם עצרת ר"ה לפירות האילן, איך זה שייך לתכלה שנה וקללותיה, ומה תשובת הגמ'. אמר המשגיח בהכרח שחג שבועות הוא יום הדין, יום הדין של תורה, ומשכך ברור שתכלה שנה וקללותיה כפשוטו, דהיינו השנה הרוחנית שיום הדין שלה בשבועות.

בימים גדולים היצה"ר אורב לנו יותר

וכהכנה ליום הגדול נתבונן, הנה מובא בספרים שעם ישראל מאז שיצאו ממצרים עד מתן תורה הם מעצמם התכוננו וספרו את הימים. וכמש"כ החינוך (מצוה שו) שהשתוקקו ליום הנכסף 'כעבד ישאף צלי, מרוב ההשתוקקות שלהם, הם מעצמם התחילו לספור את הימים (ורק אח"כ התורה ציותה וספרתם לכם), עוד יום ועוד יום, והנה מתקרבים, היום הגדול הגיע - 'מתן תורה', עמ"י עומדים לקבל את התורה מחר בבוקר ולא יאומן מה שקורה, עמ"י הולך לישון כאילו אין כלום ולא קמו, וכביכול הקב"ה היה צריך לחכות, (ולכן אנו ערים היום כל ליל שבועות לתתן חטא זה). דבר שלא נתפס בשכל אנוש.

נתאר לעצמנו, חתן מתכוון לקראת חתונתו ודואג לכל הנצרך, ובזמן החופה מחפשים אותו ומוצאים אותו ישן במיטתו... לא צריך להמשיך מה יכול לקרות... זה הזמן להירדם בדיוק ברגעים הללו!! עמ"י משתוקקים ומצפים ובמשך תקופה הם כמעט לא יכולים לנשום, 'כעבד ישאף צלי, וברגעים הגדולים שלהם הם ציפו, הם הולכים לישון ולא קמים, היתכן!!

התשובה לכך היא פשוטה ונקדים בסיפור, הגר"א דסלר זצ"ל הגיע פעם לבית מדרש גדול מלא בלומדים עם שטייגען גדול, באמת למדו שם בהתמדה. הסובבים שמעו את הגר"א מדבר לעצמו ואומר, 'מי יודע כמה קושי וצער עוד יהיו פה', כולם הסתכלו עליו בפליאה למה הרב אומר כך. אמר להם הרב דסלר תדעו לכם כלל, איפה שיש הרבה קדושה שם השטן מתערב. אדרבא, כשרואים פה כזו הצלחה וכזו התמדה, מפחיד לחשוב מה השטן יעשה פה.

אמת, עם ישראל ציפו וחיכו, השתוקקו כעבד ישאף צלי, אבל כשמגיע הרגע הגדול והיצה"ר יודע שאם הם מקבלים את התורה עם כזו תשוקה אין לו יותר מה לעשות, 'אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש' (סוכה נב, ב - קידושין ל, ב) - שם זה הסוף שלו. מזה היצה"ר נבהל, כעת הוא מפעיל את כל הכוחות שלו והתוצאה ידועה - עם ישראל נרדם!

ואת זה צריך לדעת, אנחנו מתקרבים לימי הדין של התורה, כבר מערב ר"ח סיון עם תפילת השל"ה ומתקדמים הלאה לתוך שלשת ימי ההגבלה שהם השיא של השנה - וכמו שידוע מהגר"ש וולבה זצ"ל בשם רבו שמי שיעברו עליו שלשת ימי הגבלה בהתמדה כמו שצריך, זה סגולה ללימוד

התורה של כל השנה כולה, (היה תולה כל שנה לפני שלשת ימי הגבלה מודעה זו בישיבה). פה זה השיא ומזה היצה"ר מפחד. הוא נלחם עכשיו עם כל הכוחות כי הוא מפחד להפסיד. ובפרט השנה ששלשת ימי הגבלה הם נסיון גדול, בימים שכ"כ קשה בהם ותמיד צריכים חיזוק, 'שישי שבת', היצה"ר עובד במלא כוחו, אבל פה סוד ההצלחה, ההתמדה והעמל עכשיו זה לכל השנה, מי שלא ינצל את הימים האלה במשך השנה יהיה קשה לו פי מאה.

אכן מי שזוכה אזי - אם אבן הוא נימוח, ואם ברזל הוא מתפוצץ כי מול בן תורה אין לו הרבה מה לעשות.

איך אפשר לצאת זכאי בדין

ולפני ראש השנה - יום הדין היה אומר מרן ראש הישיבה זיע"א שבכדי לזכות במשפט הכל יודעים שכשהמלך צריך מישהו מסוים גם אם הוא יעמוד כבר עם חבל התליה בצוארו, המלך ידאג לפסוק להוריד אותו מחבל התליה.

אצל הקב"ה במלכות שמים כשהאדם הוא אחד שהרבים צריכים לו דנים אותו בצורה שונה, ומי נקרא רבים צריכים לו, אחד שמטיב לכל ועוזר לכל מי שהוא רק יכול זה אחד שהרבים צריכים לו. והוסיף מרן רה"י שהחסד הכי גדול לבריאה ולברואים זה שבחור יושב ולומד דף גמרא בהתמדה, כשבחור יושב ולומד ורואים אותו אחרים וגם הם יושבים ולומדים וכך הבית מדרש מתמלא ונהיה אש של התורה בביהמ"ד, כל הבריאה נהיית אחרת, ואין לך חסד יותר גדול מזה. זה הדבר הכי נצרך לבריאה, והוא זה שהרבים צריכים לו שההנהגה בו אחרת לגמרי.

הרגעים הגדולים להתרוממות

ישנו נדבך נוסף להתרוממות הבן תורה והדרך להיות אדם גדול. כמשל לרעיון היה תלמיד חכם גדול שהקים משפחה גדולה של תלמידי חכמים, הגאון ר' דב כהן זצ"ל, חותנו של הגר"י עדס שליט"א ואביהם של כמה מת"ח חשובים בדורינו. בתחילת דרכו, אמו החליטה שהיא מוותרת הכל ומעלה אותו מאמריקה לא"י כדי שילך ללמוד תורה, כאן בארץ לא היה הרבה מי שיכוון אותה לאיפה להכניס אותו והמזרחי שלחו אותו לאחת המקומות שלהם, אמו לא נהנתה מכך, ואמרה שזה יש גם בחו"ל, ואז הגאון בעל 'הנחלת יוסף' שלימד באותו מקום לקח אותו לסבא מסלבדוקא זצ"ל והסביר לו מיהו הבחור ואכן הסבא קיבל אותו לישיבה בחברון.

התנאים באותם ימים לא היו כ"כ טובים ובפרט לא לילד אמריקאי ור' דב החליט שהוא חוזר לאמריקה, לפני יציאתו הוא נכנס להתפלל מעריב בישיבה וליבו נמשך אחר השמע ישראל של בני הישיבה עם הניגון המיוחד, והכל מילה במילה, זה חדר לליבו והוא נשבה כבכבלי קסם והחליט להשאר בישיבה. כך עולם התורה זכה לת"ח גדול ולדור אחריו. אצלנו זה מתבטא ב'אהבה רבה' בעלם הישיבות ביום שבועות אחרי כל השטייגען במשך הלילה, אי אפשר להשאר אדיש, הצעקות, הבכיות, ותן בלבנו, להבין, להשכיל, לשמוע, זמן שבו בוכים ומבקשים באמת, זמן שמי שבאמת רוצה לזכות, מי שבאמת רוצה לגדול - זהו הזמן! לא מענין שום דבר מסביב רק לבכות ולהתחנן... ללמוד וללמד את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, מי יכול לעמוד מול זה ולא להסתכל מיד ברגשי קדש

למעלה למשכיל באהבתה של גודל התורה ומתיקותה ובגודל האושר של לומדיה ומבקשיה.

חיים שאל ממך - נתת לי

אך גם פה ישנו סוד גדול. איך באמת אפשר לזכות, איך באמת אפשר להיות גדול בישראל. ישנם שני סוגי מבקשים, ישנם שני סוגי בקשות, בזמן הזה כולם מתחננים ובוכים, אבל יש אחד שמבקש תורה כי הוא רוצה לגדול, הוא רוצה להתמיד להבין להשכיל... אבל יש אחד שמבקש 'חיים' אני רוצה לחיות, ובלי תורה אין לי חיים - חיים שאל ממך, נתת לי (תהילים כא, ה).

והמקור לזה הוא מפורש בחז"ל, כך לימדו אותנו בישיבה. הגמ' בתמורה (טז, א) אומרת, הוא עתניאל הוא יעבץ, ומה שמו יהודה אחי שמעון, עתניאל - שענהו קל, יעבץ - שיעץ וריבץ תורה בישראל. והדבר תמוה אין אדם שהתפלל ולא נענה, השאלה עד כמה, אבל מכאן ועד לעשות 'שינוי השם' בגלל שענהו קל, מה קרה, מה מיוחד בבקשה שלו שעד כדי כך.

הגמ' בעצמה ממשיכה ומפרטת את כל שאילת יעבץ. 'ויקרא יעבץ לאלוקי ישראל לאמר אם ברך תברכני והרבית את גבולי והיתת ידך עמדי ועשה מרעתי לבלתי עצבי וכו'. ומפרטת הגמ' אחת לאחת. אם ברך תברכני - תורה, והרבית את גבולי - בתלמידים, והיתת ידך עמדי - שלא ישתכח תלמודי מלבי, ועשה מרעתי - שיזדמנו לו ריעים כמותי, לבלתי עצבי - שלא ישגבני יצר הרע מלשנות. יעבץ מבקש להיות ראש ישיבה יחד עם מועצת שלימה וכמובן שלא יפריע היצה"ר להמשיך ללמוד וכו'.

מיד, 'ויבא אלוקים את אשר שאל', ומה זה מיד גם בללמוד, אומרים חז"ל (מובא בילקוט) שהישיבה הכי טובה באותו זמן היתה בשבט בנימין, וכולם שם היו תלמידי חכמים גדולים בפני עצמם, ועד אותו יום סברו שאינם צריכים ראש ישיבה ובאותו רגע הכניס הקב"ה בליבם מחשבה שהם צריכים ראש ישיבה והמתאים הוא עתניאל בן קנז, וכך באו ובקשו ממנו שיבא ויהיה ראש הישיבה שלהם. פלאי פלאים, מיד בקשתו התקבלה וזו לא סתם בקשה פשוטה...

(בדומה לכך מספרים שכשהגאון הגדול ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל בעל החזון יחזקאל עלה לארץ הגיע אליו ראש ישיבת סלבודקא הגאון ר' מרדכי שולמן זצ"ל וביקש ממנו בתחנונים שעל אף גילו המבוגר עדיין כיון שכוחו במוותניו שיבא ויעמיד עוד תלמידים ויהיה ראש הישיבה, א"ל ר' יחזקאל אתה לא צריך להתחנן כבר ידעתי שאתה אמור להגיע והתכוננתי לכך. התפלל ר' מרדכי הרי לא אמרתי זאת לאף אדם בעולם, מאיפה הרב ידע, א"ל ר' יחזקאל פשוט, אני התפללתי ואמרתי לקב"ה 'רבשיע חננת אותי שאני יכול להעמיד תלמידים, אבל עכשיו להקים ישיבה בגיל כזה קשה לי, אנא תן בלב אחד מראשי הישיבות שיזמין אותי להיות ראש ישיבה אצלי, ידעתי שזה יגיע, אתה או אחר אבל זה יגיע). עתניאל בן קנז מבקש בקשה כ"כ גדולה ומיד נענה, מיד ויבא אלוקים את אשר שאל למה כ"כ מהר, מה קרה?

הרב אברמסקי היה אומר **שיותר מכל התפילות שרוטשילד התפלל על העושר האגדי שלו, הוא צריך להתפלל על פשט אחד ברמב"ם קשה, אבל זה צודק כי זה באמת שווה הרבה יותר.**

הגמ' מוסיפה ומספרת את הסוד שבזה. עתניאל בשאלתו הוסיף כמה מילים, 'אם אתה עושה כן מוטב, ואם לאו הריני הולך לנסיסי שאול'. נתאר לעצמנו אדם חסר הכרה שוכב בביתו, מתקשרים להצלה והם מתיחסים מאוד יפה, 'אכן זו פניה חשובה מחר בצהרים נגיע...' מחר בצהרים אתם יכולים כבר לשלוח אמבולנס של חב"א קדישא... כשהו ענין של חיים הכל צריך להיות מיד.

כשאדם בא לקב"ה ואמר לו אני לא יכול להחזיק מעמד בלי זה, זה 'החיים שלי' - חיים שאל ממך, נתת לו! כל עוד ומתעסקים פה בחיים נותנים לו כל מה שרק אפשר.

זה אחד מהדברים שכדאי לנו להחדיר לעצמנו בימים האלו, 'כי הם חיינו ואורך ימינו' כי כששני בני"א צועקים אותו דבר רק שלאחד זה 'תורה'

ולשני זה 'חיים' 'אני רוצה לחיות' פשוט למי ניתן קודם.

באהבת עולם או אומרים 'ובהם נהגה יומם ולילה' מסבירים הגר"א לופיאן זצ"ל ומרן שר התורה שליט"א בסידורו שודאי שאין זו עובדא, זה לא מציאות, זו בקשה, ומוסיף מרן שה"ת להוכיח כן, שאם לא כן כלונו עוברים על נדר, כיון שזה נדר לדבר מצוה ואין לו הפרה, לכן פשוט שזה בקשה.

ולענינו נוסף שגם 'כי הם חיינו' זה בקשה, אנו מתחננים שהתורה תהיה אצלנו חיים, אנחנו רוצים שנוכל לזעוק 'אם לאו הריני הולך לנסיסי שאול', אם לאו למה לי חיים, ואז מיד 'ויבא אלוקים את אשר שאל'.

'וחיי בעל החכמה ומבקשיה - בלי החכמה כמיתה חשובים'

הגמרא בקידושין (לא, ב) מספרת על ר' יוחנן עיברתו אימו מת אביו, ילדתו מתה אמו, ר' יוחנן נולד וגדל ללא הורים, כל חייו גדל לבד, וזו רק תחילת מסכת היסורים שהוא עבר - הגמ' בברכות (ה, ב) מספרת שלר' יוחנן היו עשרה בנים שמתו ור' יוחנן היה הולך לנחם אבלים עם העצם של בנו העשירי 'דין גרמא דעשירא ביר', מסכת יסורים גדולה מאוד, כך גם בגמרא בתענית (כא, א) מוכח שלר' יוחנן לא היה מה לאכול וכו' וכו'.

ואותו ר' יוחנן המדרש מספר עליו שהלך עם אחד מתלמידיו וכל שדה שראו בדרך היה אומר ר' יוחנן זה היה שדה שלי ומכרתיה, זה היה כרם שלי ומכרתיה אותה כדי שאוכל ללמוד תורה, וכן הלאה, בכה אותו תלמיד, א"ל ר' יוחנן למה אתה בוכה, א"ל לא הנחת כלום לדורות הבאים אחרך, א"ל ר' יוחנן כלום קלה היא בעיניך, מכרתיה דבר הנקנה בששה ימים וקניתי דבר שנקנה בארבעים יום, ר' יוחנן הסוחר הכי גדול בעולם.

ר' יוחנן הזה שהיה כולו בעל יסורים גדול זה לא מה שמוריד לו את 'טעם החיים'. הוא עדיין ממשיך לחיות בשמחה, איפה זה נגמר? איפה ר' יוחנן מרגיש שכבר אין לו טעם יותר לחיות - זו גמרא מפורשת. הגמ' בב"מ בהשוכר את הפועלים (פד, א) מספרת על ר' יוחנן וריש לקיש, נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה טובא, ריש לקיש נפטר ור' יוחנן לא מפסיק להצטער, חכמי ישראל ראו את ר' יוחנן בצער ורצו לישב דעתו, שלחו את ר' אלעזר בן פדת דמחדדין שמעתתיה, כל מה שאמר ר' יוחנן היה אומר לו ר' אלעזר בן פדת תנא דמסייע לך, א"ל ר' יוחנן וכי אני לא יודע שאני אומר טוב. אתה כבר לקישא? כל דבר שהייתי אומר לר"ל היה מקשה עלי עשרים וארבע קושיות והייתי מתרץ לו עשרים וארבע תירוצים וממילא רווחא שמעתא, ואת אמרת תניא דמסייע לך, אטו לא ידענא דשפיר קאמינא, מה שחסר לי זה הצעקות והויכוחים... והיה ר' יוחנן יוצא ברחובות וקורע את בגדיו וצווח היכא את בר לקישא, היכא את בר לקישא, והיה צווח עד דשף דעתיה. ר' יוחנן איבד את דעתו מרוב צער, עד שראו חכמים שאין מה לעשות בקשו עליו רחמים ומת. 'אלמלא תורה למה לי חיים', זה החיים האמיתיים.

בזמנו, כשלמדו את זה בדף היומי אמרתי בשיעור את הפשט הפשוט שכולם אומרים שמה שחכמים לא בקשו עליו שיתרפא זה כי הם ידעו שזה לא יעזור שהרי שוב פעם הוא יקום ויחפש את ריש לקיש ויצווח ברחובות...

קם אחד ממשתתפי השיעור וכאב לו מאוד התשובה הזו, 'אני לא מבין מה שאתה מדבר', כל התנאים והאמוראים הסתדרו מצויין בלי ריש לקיש, הם המשיכו ללמוד ולא קרא להם שום דבר, אז למה הם לא ביקשו שר' יוחנן יהיה כמו כולם?

ולדברינו זה ברור, 'וחיי בעל החכמה ומבקשיה, בלי החכמה כמיתה חשובים' אם יש חסרון קצת מחכמתו, ר' יוחנן רגיל לעשרים וארבע קושיות ותירוצים, אם אין לו את זה לא שוה לו שום דבר, עבורו זה מות לקחו לו חלק מהחיים.

וזה פשט הגמ' במכות (י, א) תלמיד שגלה מגלים רבו עמו שנאמר 'וחי בהם', שאל מרן רה"י הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, וכי חסר שם כבר תלמידים בעיר מקלט, ודאי שיש שם כבר איזה ראש ישיבה שיוכל

למסור שיעורים ולמה אי"כ צריך שלכל אחד יהיה את ראש הישיבה שאליו היה רגיל ומה בכך אם ישמע שיעור מרב אחר: - אמר הגרמי"ל כשאדם רגיל לרב מסוים עם אותו רב השטייגען שלו יותר גדול, לקחת לו חלק מהשטייגען - לקחת לו חיים! כשהתורה מצווה וחי בהם - זה חלק מהחיים.

אם נבא לאדם מבוגר מאד ונאמר לו אתה בין כה לקראת הסוף אז מה אכפת לך שנה יותר שנה פחות, אולי תתרום שנה אחת לבחור צעיר שנמצא במצב קשה... וכי מישוהו יתיחס בכלל לכוז בקשה.

כשר' יוחנן הגיע לדרגה העצומה שלו, כל רגע שאין לו את זה, כל רגע שר"ל לא נמצא איתו, הוא מרגיש שלוקחים לו את החיים, אין ברירה - בעו רבן רחמי עליה ונח נפשיה...

ועליו אומר המדרש (רבה שה"ש ח, ח) מה הבריות אומרות עליו, 'אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב ר' יוחנן את התורה, בוז יבוזו לו'...

'שום דבר לא מעניין אותי מלבד התורה'

ונקרב את זה קצת לדרגות שלנו, כשמרן הגר"מ שך זצ"ל היה גר בשכונת כרם בירושלים, היה גר בשכונתו הסופר המפורסם חניך ישיבת ראדין ר' דוד זריצקי. פעם ניגש ר' דוד לאשתו של הרב שך וא"ל תדאגי קצת לבעלך תראי איך הוא הולך מפוזר ומתנהג בצורה מפוזרת, תדאגי שילך קצת כמו בן אדם מוסדר, אמרה לו אני לא יכולה לדאוג לזה אתה אולי יכול לעשות את זה. מה אני, איך? א"ל תראה, יש לו כעת קושיה עצומה בגמ' בתמורה והוא לא בן אדם, תגיד לו פשוט ותראה איך שהכל יהיה בסדר, אך כל זמן שאין לו תירוץ אין מה לעשות הוא לא אוכל, הוא לא יודע איפה המיטה שלו, כלום לא מענין אותו, תביא לו תשובה זה מה שמענין אותו.

על ר' לייב בקאשט העילוי משנחאי, סיפר פעם נכדו ששמע מהסבא על השתלשלות השידוך עם הסבתא, כשהיה ר' לייב בישיבה במיר הציעו לו שתי הצעות, האחת מי שהייתה אשתו בפועל, הבת של הרב רוגוב, והשנייה בת של גברא רבה באותו דור, והוא לא ידע מה להחליט, הוא ניגש למשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, א"ל ר' יחזקאל, על הרב רוגוב מספרים שכשהיו בחורים רוצים להתאורר היו הולכים לאחד מהרבנים באזור ומתוכחים עמו בלימוד וזה היה הדאציה שלהם, ואחד מהרבנים שהיו באים אליו זה היה הר' רוגוב, כשהיו נכנסים להתוכח איתו היתה אשתו עומדת מאחורי הדלת ומקשיבה, והיה אם הבחורים ניצחו בוויכוח היא לא אמרה כלום, אבל אם בעלה ניצח היתה מכינה עוד קוגל שלם לכבוד השמחה הגדולה, א"ל ר' יחזקאל כשזה מה שעומד בראש מעינים אם זה מה שרואים בבית, כשיש כזו אהבת תורה הכל כלול בזה, כזה דבר צריך להכניס לבית.

וכשאומרים לבחור אל תשמע נייעס, אל תבדוק מה המצב בחוץ, יש אחד שירגיש שהוא מתגבר וזה ממש בכל נפשך ובכל מאורך, אבל יש אחד שזה בכלל לא מענין אותו...

כשאנחנו מדברים על 'חיים' זה לא שצריך לעמול ולהתאמץ ולא לערב דברים חיצוניים זה פשוט לא צריך לעניין.

ומעשה ידוע הוא באותו עסקן שבא למרן הגר"ש אלישיב זצ"ל אחרי מערכה שלימה של בחירות לעיריית ירושלים שמרן הגר"ש מאוד היה מעורב בזה. באו וא"ל בשמחה שבסוף נבחר מי שהוא רצה. תוך כדי הדברים אמר להם הגר"ש מה זה ביטול תורה? מה נקרא ביטול זמן? אמר להם הגר"ש מה שעשיתם עכשיו? עד עכשיו היה חובת השתדלות לדאוג שיהיה מאן דהו שלא יהרוס את הדת, יש בזה נפק"מ, עכשיו אין שום נפק"מ הרי מי שכבר נבחר זה מה שהקב"ה החליט, מה זה מענין אותי את מי החליט הקב"ה.

אנחנו חותרים לכך שזה שלא יעניין אותנו שטויות זו תהיה המציאות, כי מה שמענין אותי באמת זה החיים, החיים האמיתיים, עוד פרק, עוד עמל, עוד הנאה ואושר מלימוד.

כשמרן הסטיפלער זצ"ל היה בחור, אחד מהת"ח באזור הישיבה היה אוהב לדבר עמו בלימוד, הוא מאוד נהנה ממנו, הוא ראה כמה שהוא

גאון... כשהגיע פרקו רצה אותו ת"ח להציע לו שידוך אז הוא שאל את הסטיפלער מה הוא מחפש, א"ל הסטיפלער אני מחפש אחת שיש לה אהבת תורה, ירא"ש, ומידות טובות, אמר לו כן זה מה שכולם מחפשים, מה אתה דורש עוד, מה אתה מחפש לפי דרגתך מי שיחזיק אותך בקעסט או משרה תורנית או רבנות, א"ל הסטיפלער 'אהבת תורה, ירא"ש, ומידות טובות' וכך כמה פעמים, 'מה אתה לא מבין מה זה להתחתן?!' אני מבין וזה מה שאני רוצה!... זה מאוד הכאיב לו, והוא כתב מכתב לרה"י הגאון ר' אברהם יפהן זצ"ל ידעתי שיש בחורים כאלו בנובהרדוק אבל לא ידעתי שעד כך הם תמימים, הוא אכן גאון בלימוד אבל בחיים הוא לא קולט שום דבר. ר' אברהם ידע בדיוק מיהו ה'תמימים' הזה ונתן לו לענות ע"ז. כתב לו הסטיפלער 'תמימים בתמים נגעו' (מל' הגמ' דמים בדמים נגעו) אני תמימים! - וכי יש עוד משהו חוץ מזה, הוא תמימים שחולם שיש עוד משהו מלבד התורה, מה צריך יותר מאהבת תורה, ירא"ש, ומידות טובות...

סוד ההצלחה של ישיבת מיר, הרי היא ישיבה שלא מפסיקים להתווסף תלמידים למאות ואלפים... דיברתי ע"ז פעם עם הגאון ר' אשר אריאלי שליט"א מרה"י ושאלתי אותו הרי כולם היו מוצלחים וכולם הביאו את בחירי עולם הישיבות ובכל זאת מיר הצליחה. מה שרבים לא הצליחו. א"ל ר' אשר יש בזה הרבה דעות, אבל יש סיפור שלדעתו זה הסיבה האמיתית להכל.

במחזורים הראשונים במיר היו מצוינים גדולים מאוד, אך כמו תמיד יש גם שוליים, תמיד יש את האחד הלא יוצלח, הבעיה שהוא היה אחד מוכר, כך שכשהיו בחורים נשאלים היכן הם לומדים והיו מספרים שבמיר כולם ידעו אה איפה שפלוני אלמוני... ולכל היחשבים זה פשוט הוריד את כל הרוח מהמפרשים... כמה שניסו לדבר על זה עם רה"י ר' אליעזר יהודה פינקל זצ"ל שזה בושה לישיבה שום דבר לא עזר. עד שהחליטו שעושים לזה סוף, עלו החברה הטובים לר' אליעזר יהודה והודיעו חד משמעית 'או אנחנו או הוא!' שהראש ישיבה יחליט, אנחנו לא נשארים יחד איתו. חשב ר' אליעזר יהודה וענה להם אני שומע, ההחלטה ברורה, 'גיט גזונט אידי' - לכו לחיים טובים ולשלום, אני נשאר איתו. הם כמובן היו המומים 'איתו אין ישיבה'... הסביר להם ר' אליעזר יהודה לא שקל לי לוותר עליכם, פשוט לי שבלעדיכם אני הולך כמעט לסגור את הישיבה, אבל תראו, אתם אם לא תלמדו אצלי תלכו ללמוד במקום אחר ובמקום שיאמרו שלר' אליעזר יהודה יש ישיבה טובה יאמרו זאת על אחרים... בשביל הקב"ה אין הבדל אם אני יהיה ראש הישיבה או מישוהו אחר, העיקר שילמדו תורה. אבל הבחור הזה אתם מבינים לבד מה יהיה אם הוא לא יהיה בישיבה, אף אחד לא ירצה לקבל אותו והוא פשוט יצא לרחוב, לקב"ה טוב שהוא יהיה פה, אני נשאר איתו... כמובן שכולם נשארו בישיבה.

אמר ר' אשר, הוא לא חשב על עצמו הוא חשב על התורה, הוא היה מוכן להפסיד הכל ולהשאר לבד בשביל התורה - התוצאה נראית לעיני כל. וזה מה שהזכרנו למעלה שמרן רה"י זיע"א היה מעורר בערב יום הדין שאחד שהרבים צריכים לו זה אחד שלא דואג רק לעצמו הוא מחפש את טובת הכלל, ישנם רבים שעושים 'חשבונות' זה יותר טוב בשבילי... ובשבילי טוב יותר כך... אבל סוד ההצלחה לחשוב מה יהיה יותר כבוד שמים, איפה התורה יותר תתעצם ותתגדל.

אחת שאלתי אותה אבקש - ויש כאן בחינה לכל אחד, האם באמת חושב רק על עצמו או על כבודה של תורה, איך יתגדל כבודה, גם עם נדמה לו שזה קצת על חשבנו.

מרן רה"י הגאון ר' גרשון אדלשטיין שליט"א, אמר פעם אם בחור דואג לתורה של עצמו זה דבר גדול מאוד, זה נכון אבל מה שיצא מזה זה ת"ח אחד, אבל אם אתה בישיבה ועושה את מה שטוב לכלל אתה מעמיד דור שלם של תלמידי חכמים.

הנה שלשת ימי ההגבלה מתקרבים ובאים, השנה הקב"ה מנסה אותנו בזמן רפיון 'שישי שבת', זמן שנעשה היתר וחולשה דעמל התורה ח"ו, כל אחד שמחסיר זה גורם לרפיון, בושה לחשוב שמי שיושב היום ללמוד

ביום שישי זה כבר לא בחור פשוט הוא 'מתמיד', זה חובת הכלל, בלי זה התורה מרגישה נכלמת ועזובה. ואת זה התורה רוצה לדעת על מי אתה חושב עלי או רק על עצמך, אם אתה אכן רוצה שלא תתבייש, כשאתה חושב עלי - זה כבר משהו אחר, לכה אחד היא דואגת.

בחז"ל כתוב שכשעם ישראל רואים את המלאכים כ"א עם דגלו נתאוו ישראל שגם להם יהיו דגלים, אמר להם הקב"ה מה כתיב ביה 'ימלא ה' כל משאלותיך' נתן להם דגלים. את הרעיון הפשוט שבדגלים מסביר ר' ירוחם אין אף מלאך דומה לחברו, לכל אחד יש את היחודיות שלו ולכל אחד יש את הדגל המסמל שלו. לכל אחד יש תפקיד אחר וזה מה שיש בעמ"י, לכל אחד יש את היחודיות שלו ואת התפקיד שלו, ולכן עם ישראל התאוו לדגלים.

כשנפטר מרן הרב מפוניבז' זצ"ל התאספו התלמידים יחד, היה שם גם הראש ישיבה הגאון ר' שמואל רוזובסקי זצ"ל, אמר ר' שמואל אפשר לברך פה 'בורא מאורי האש', האש הרי היא אחת אבל מלאה בגוונים, ועליהם מברכים 'בורא מאורי האש' - כאן יושבים תלמידים רבים שהמשותף ביניהם הוא שכולם הגיעו מאותה ישיבה וכולם למדו אצל אותו רב - האש היא אחת, אבל המיוחד הוא שכל אחד מהיושבים הוא ראש ישיבה מסוג אחר, לכל אחד יש סגנון אחר, כל אחד לקח גוון מהאש בשונה מחבירו... אפשר לברך 'בורא מאורי האש' זה הרי כל היופי של עולם התורה יש ר' שמעון ויש ר' ברוך בער ולא קרב זה אל זה כל אחד בדרכו הוא, אבל זה כל הגישמעק בעולם התורה, ההנאה היא שיש מאורי האש לראות את החילוקים, להבין את כל הדרכים שבסוף הכל מגיע מאותה אש. וזה ההנאה שהיתה לעם ישראל בדגלים - כך מסביר ר' ירוחם.

אך ישנה הרגשה פרטית נוספת להבין את ענין הדגלים, ונקדים, המשנה אומרת חביבין ישראל שנקראו בניו למקום, חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בניו למקום, חביבין, חיבה יתירה נודעת, מה הולך פה, מה הכפילות פה, מה המשנה באה לומר.

הגאון ר' חיים קריזוירט זצ"ל מסביר ומספר שבזמן השואה בא אליו יהודי מבוגר וא"ל, ראה, אני כבר זקן וכעת מתחילה מלחמה, אתה צעיר, יש יותר סיכויים שאתה תשרוד את המלחמה ממני, ולכן קח את המסמכים האלו, הם מורים על סכום עתק ששיך לי ונמצא בבנק בשוויץ, אם אתה תשרוד את המלחמה תחפש את הבן שלי ותיתן לו אותם, הוא אפילו לא יודע על קיום הכסף הזה... עברה המלחמה ועברו השנים, ר' חיים קריזוירט מנסה לחפש אך אין זכר לאותו יהודי, לאחר עשרים שנה נסע פעם ר' חיים לנוי יורק ופגש לידו ברכבת אדם לבוש סחבות נראה ממש עלוב, הם יושבים ומשוחחים ביניהם מהיכן אתה ואיפה נולדת, הכרת את עירי פלונית, כן נולדתי שם, הכרת אדם פלוני, כן הוא אבא שלי... אותך אני מחפש כבר שנים רבות, אבא שלך פגש אותי לפני המלחמה ואמר לי שהוא לא יודע אם הוא יפגוש אותך והוא השאיר לך ירושה גדולה בבנק בשוויץ... התרגש, אבל אין לי אפילו כסף לנסוע לשוויץ ומי לא מוכן להלוות לעשיר כ"כ גדול, כמובן שר' חיים הלוח לו והוא חזר משוויץ מליונר...

שאל ר' חיים - מה הוא היה אותו עני עד היום עני או עשיר, השכל הפשוט אומר שהוא עשיר, מה תראה איזה ירושה יש לו... אבל ודאי שאם הוא לא ידע אז הוא עני גמור, מה זה עוזר שיש לו כסף ששוכב אי שם בשוויץ, הרי אין הבדל בינו לבין אחד שאבא שלו השאיר סכומי עתק באותו בנק אבל לא השאיר שום מסמכים, לכסף הזה אין שום שוויות. היום שהוא כבר מודע לכך הוא מליונר גדול...

שישראל חביבין ונקראים בניו למקום זה אכן דבר גדול וחשוב מאוד, אבל כל זמן שהם לא מודעים לזה הם עניים מרודים. החיבה היתרה היא

שהיא מודעת להם, הם מודעים לכך שיש להם אבא בשמים יותר עשיר מכל החשבונוט בנק בעולם הם יודעים שיש להם כתובת לאן לפנות לכל דבר ובקשה 'חיבה יתירה נודעת להם'.

ופה אנחנו מגיעים לדגלים, חז"ל אומרים במדרש כששרי אומות העולם אומרים לעמ"י בואו ותהיו עלינו שרים, רוזנים, דוכסין, וכל מיני שררות למיניהם, אומות העולם אומרים 'שובי ונחזה בך', אומרים להם עמ"י כלום אתם יכולים לתת לנו דגלים כמו שהיו לנו במדבר (חז"ל בשיר השירים). ולכאורה מה הקשר, איזו מין טענה זו, עד שיש משרה פנויה מי לא מעונין לתפוס אותה... אלא פשוט הוא כשמציעים לאדם משרה שאינה תואמת את הכוחות והידיעות שלו זה לא בשבילו, הוא לא יוכל להצליח בזה וזה מתכוון לכשלונו.

הקב"ה נותן לכל אחד תפקיד לפי הכלים שלו, כמו שלמלאכים יש שיעור יכולת, כ"א מסוגל לעשות מה שמוטל עליו ולא יותר, כך לכל אחד הקב"ה נותן לו תפקיד ונותן לו כלים לפי התפקיד שלו. לא יעזור שיש משרות של שררות שלימות דוכסין או רוזנים. אין לי את הכלים לזה אז לא אצליח בזה. אכן אם הקב"ה יחליט שאני מתאים לתפקיד הוא גם יתן לי את הכוחות והכלים בשביל זה. והכלים הם הדגלים כמו במלאכים. אין בן תורה שלא קיבל את הכלים להגיע ליעודו בעוה"ז, כי לכל מי שיש תפקיד יש את הכלים. וזה בימים האלו ה'קול קורא', חבל להפסיד, **עכשיו מחלקים תפקידים ומחלקים את הכוחות והכלים, עכשיו מקימים ממשלה חדשה לדור הבא, מי יהיה גדול הדור ומי יהיה ראש ישיבה או ר"מ, עכשיו זה הזמן לבא ולקבל תפקידים, עכשיו מחליטים על חברותות הרי זה יום הדין של התורה - חבל להפסיד!**

אנחנו מתחילים את חודש סיון, את הימים הגדולים והעצומים כבר מרגישים בפתח, אנו עולים לקראת קודש הקודשים, שהקב"ה יעזור שנוכה באמת להכין את ההכנה הראויה לכך, שנוכה לצעוק ולבקש 'חיים', רבש"ע אני כ"כ רוצה לחיות - ואם אין תורה למה לי חיים, ומי שמרגיש שהוא עדיין לא שם אז שיבקש ע"ז 'כי הם חייני' זו לא מציאות זה בקשה 'רבש"ע אני רוצה להרגיש את התורה כחיים ושרק זה מה שיעניין אותי'.

מחפשים לנו היום איך להקל עלינו את העבודה, איך להקל על החיים, אבל בלי עמל אין כלום! למה הם דומים - לאדם חולה לב שנצרך לקחת בכל יום עשר תרופות, ביום מן הימים הוא הגיע לבית חבירו וחפש את ארון התרופות ולא מצא שום תרופה, התפלל מאוד, היתכן? איך אפשר לחיות בלי תרופות, 'אני עם עשר תרופות קשה לי ואתה לא לוקח אפילו אחד' - הזדעק... אבל כל בר דעת מבין, אתה חולה לב, אני בריא לא נותנים לבריאים לקחת תרופות סתם. וזה מה שקורה היום, לקחו את כל סוגי התרופות של כל סוגי החולים ונותנים את כולם לבריאים. אני לא מבין אני בריא למה אני צריך את התרופות האלו...

בלי להתאמץ, בלי לעמול לא יוצא שום דבר, התורה נקנית בעמל. נכון ישנם חולים, יש אנשים שיש להם בעיה בשביל זה צריך תרופות אבל לאנשים בריאים לא צריך תרופות...

'ובהם נהגה יומם ולילה' אנו רוצים למצוי כל הכוחות, לא מחפשים מעל הכוחות, אך בשביל זה קיבלנו כוחות מהשמים... אם לא תנצל את הכוחות לא תגיע לתפקיד שלך.

בואו נהיה פקחים ולא נאבד את מה שנותנים לנו 'שוטה הוא שמאבד מה שנותנים לו' בואו נתפוס את הימים הללו ונוכה לעמל התורה ובאמת נגיע לקבל את הכוחות ונוכה למלאות את התפקיד שלנו ללמוד וללמוד לשמור ולעשות ולקיים.

לע"נ

הרה"ג ר' משה חיים זצ"ל
בן הרה"ג ר' אהרן הי"ד
תנצב"ה

לע"נ

הרב ר' יעקב בן חנה זצ"ל
ומרת זלפה בת יוכבד ע"ה
נלבי"ע י' סיון תשנ"ח

תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגיליון במייל: 4166058@gmail.com